חיים בשוליים

החרדים מצטיינים בעזרה הדדית — למה שלא יגויסו לסייע לקשישים וחולים?

אורלי וילנאי לעקוב

21 ביולי 2026

התמודדות עם מחלה קשה היא התמודדות בשלל חזיתות. עם הפיזית והרגשית הוא לומד לחיות: כשכואב יש משככי כאבים, כשמפחיד יש עם מי לדבר, כשאין טיפול ברור יש דעה שנייה. תעצומות הנפש יודעות להוליך אל מקום שמייצר תקווה גם כשתעצומות הגוף דועכות. יש רק תחום אחד שהוא עומד מולו חסר אונים; התחום היחיד שיכול להפיל אותו לייאוש מוחלט אינו קשור לרפואה או לכאב. הוא רק בלתי ניתן לצליחה — הבירוקרטיה.

טופסי 17 הרבים שעליו לספק על כל צעד ושעל הם המשוכה הקלה. הבעיה מתחילה בתיאום התורים ובעיקר בניסיון להוציא תשובות ומסמכים מתוך האתרים של בתי החולים וקופות החולים והמעבדות. ייאוש מוחלט. זאת כמעט משרה בפני עצמה — הבירוקרטיה של המחלה. ובמהלך הליווי שלו אי אפשר שלא לתהות למה מתעקשים כולם — הציבור כולו, זה שתומך בקואליציה וזה שתומך באופוזיציה, האופוזיציה עצמה, התקשורת, הארגונים החברתיים — להילחם על גיוס חרדים לצבא.

שהרי במקום להילחם כדי לגייס לצבא אנשים שלא ינקו את האתוס הצבאי עם חלב אמם והם רחוקים ממנו מאוד; במקום להתעקש לכפות נורמות זרות לה, על אוכלוסייה שליבת רעיון הגיוס והלחימה

לא הוטבעה בה כצו חברתי — מדוע לא לחבר בין שתי אוכלוסיות? אחת המורכבת מקשישים, חולים ונכים שיש להם צורך עצום בעזרה, והשנייה מורכבת משירות לאומי של אנשים ונשים שמחונכים להפעיל גמ"חים וארגוני סיוע כ"יד שרה", "ידידים — סיוע בדרכים" וזק"א. את האתוס החברתי של עזרה הדדית וגמילות חסדים החרדים כן סופגים מילדותם. דמיינו עולם שבו כולם נותנים כפי יכולתם. מי שיכול מתגייס, ומי שיודע, בלי שזה מתנגש עם אמונתו ואורחות חייו, לסעוד קשישים, לסייע בגני ילדים, ללוות חולים פיזית, טכנולוגית ורגשית — מגויס לזה.

אפשר לבוא בכל מיני טענות צודקות לחברה החרדית, אבל אי אפשר לקחת ממנה את הדברים שהיא מצטיינת בהם: תמיכה, עזרה וערבות הדדית. דומה שאם רק היו משכילים לראות פה את האוכלוסייה החרדית כמניבה ולא כנטל, אפשר היה ללמוד אלה מאלה את החוזקות של כל חברה.

אם אפשר לגייס לשירות לאומי חובה חרדים וערבים — שירות שייקח מכל חברה את החלקים הטובים והחזקים שלה וגם יהפוך אותם לחלק בלתי נפרד מהחברה הישראלית — לטובת כולם — למה להילחם על גיוסם ללחימה? הרי יש לנו כברת דרך עצומה לעשות כדי להפסיק את הלחימה בתוכנו. למה לא לפעול לעשיית הטוב? אפילו אם מדובר רק בסיוע בהתנהלות עם אתר קופת חולים — זה עולם ומלואו בשביל אדם חולה.

עזאם עדיין מופקר

בשבוע שעבר הבאנו כאן את סיפורו של עזאם נתשה, פעוט בן שנה וארבעה חודשים, המשלם מחיר כבד מנשוא רק כי הוא ערבי. מדינת ישראל לא מכירה בעזאם, אף על פי שנולד בישראל, הוריו ישראלים, בעלי תעודת זהות ואזרחות ישראלית, אחיו בעל מספר זהות ואזרחות ורק עזאם לא קיבל הכרה — מסיבות לא ברורות — מאז לידתו. למשרד הפנים יש זמן, אבל כפי שסיפרנו בשבוע שעבר, עזאם

מאושפז בבית חולים במזרח ירושלים כי הוא לא זכאי לטיפול בבית חולים בישראל. הוא והוריו גרים בבאר שבע, אבל צריכים לשלם עשרות אלפי שקלים תמורת האשפוז בבית החולים — סתם. לקבל טיפול פחות טוב — סתם. לעבור טרטור — סתם.

מאז הפרסום עזאם שוחרר לביתו, אבל הוא צריך לעבור ניתוח דחוף, וכל עוד לא זכה להכרה זה בלתי אפשרי. ברשות האוכלוסין וההגירה השיבו לנו אז שלמשפחה נקבעה פגישה — באמצע ספטמבר. אלא שהעניין דחוף. הם לא ממהרים להקדים — שהרי זה ילד ערבי, למי אכפת. ח"כ עופר כסיף קרא את הדברים ונרתם למשימה. הוא פנה לגורמי רפואה ולמשרד הפנים — אולי מזלו יאיר לו יותר ממזלנו וממזלו של עזאם. עדכונים יבואו. אנחנו לא נרפה.

פינתנו: ישראל, נשים, ומוקדי קבלת החלטות

מחקרים מגלים, כי ביצועי מניות בחברות שמינו נשים למנכ"ליות היו טובים בשנתיים הראשונות ב–20% מאלה של חברות שמינו גברים כמנכ"לים. ניתוח מגדרי שנעשה במכון הישראלי לדמוקרטיה בנוגע למינוי מנכ"לים במשרדי הממשלה ב–20 השנים האחרונות מצא, שמתוך 246 מנכ"לים רק 38 היו נשים. בממשלה האחרונה מונו שתי נשים בלבד — 4% מכלל המינויים. גם מאז פסיקת בג"ץ בפברואר, שחייבה את הממשלה לקבוע כללים בעניין — מונו רק גברים למנכ"לים.

הנתונים באדיבות "מרכז נשים, שלום וביטחון" בארגון "איתך מעכי — משפטניות למען צדק חברתי"

orlyv10@gmail.com

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ